

Dokument s plenarne sjednice

B10-0149/2024

21.10.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 115. stavcima 2. i 3. Poslovnika

o Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2024/1822 o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz DP915635, od njega se sastoje ili su od njega proizvedeni, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (2024/2839(RSP))

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

Nadležni zastupnici: Martin Häusling, Biljana Borzan, Anja Hazekamp

Rezolucija Europskog parlamenta o Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2024/1822 o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz DP915635, od njega se sastoje ili su od njega proizvedeni, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (2024/2839(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Provedbenu odluku Komisije (EU) 2024/1822 o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz DP915635, sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća¹,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje², a posebno njezin članak 7. stavak 3. i članak 19. stavak 3.,
 - uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, koje je održano 26. travnja 2024. i na kojem nije doneseno mišljenje te glasovanje žalbenog odbora od 29. svibnja 2024. na kojem, isto tako, nije doneseno mišljenje,
 - uzimajući u obzir članak 11. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije³,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) doneseno 30. studenoga 2023. i objavljeno 17. siječnja 2024.⁴,
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije u kojima se protivi odobravanju genetski modificiranih organizama („GMO”)⁵,
 - uzimajući u obzir članak 115. stavke 2. i 3. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da je, u skladu s člancima 5. i 17. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, društvo Pioneer Overseas Corporation, Inc. sa sjedištem u Belgiji, u ime društva Pioneer Hi-Bred International, Inc. sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama, podnijelo

¹ SL L, 2024/1822, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1822/oj.

² SL L 268, 31.1.2022., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj>.

³ SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

⁴ Znanstveno mišljenje EFSA-ina Povjerenstva za genetski modificirane organizme o procjeni genetski modificiranog kukuruza DP915635 za uporabu u hrani i hrani za životinje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-NL-2020-172), EFSA Journal 2024.;22(1):8490, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8490>.

⁵ Parlament je u osmom sazivu donio 36, a u devetom sazivu 38 rezolucija u kojima se protivi odobravanju GMO-a.

20. prosinca 2020. nacionalnom nadležnom tijelu Nizozemske zahtjev za stavljanje na tržište hrane, sastojaka hrane i hrane za životinje koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz DP915635 („GM kukuruz”), od njega se sastoje ili su od njega proizvedeni („zahtjev”); budući da je zahtjev obuhvaćao i stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz DP915635 ili se od njega sastoje za namjene koje nisu hrana i hrana za životinje, osim za uzgoj;

- B. budući da je EFSA 30. studenoga 2023. donijela pozitivno mišljenje, koje je objavljeno 17. siječnja 2024.;
- C. budući da genetski modificirani kukuruz sadrži gene koji stvaraju otpornost na glufosinat i proizvodi insekticidni toksin IPD079Ea dobiven od paprati *Ophioglossum pendulum*; budući da je genetska modifikacija uključivala višedijelni postupak u kojem se upotrebljavao CRISPR/Cas za stvaranje „sidrišta” na ciljnom mjestu, na koje se naknadno umeće genska građa za uvođenje novih svojstava;

Nepostojanje procjene za komplementarne herbicide

- D. budući da se Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 503/2013⁶ zahtijeva procjena o tome utječu li očekivane poljoprivredne prakse na ishod proučavanih krajnjih točaka; budući da je u skladu s tom Provedbenom uredbom to posebno relevantno za biljke otporne na herbicide;
- E. budući da je velika većina genetski modificiranih usjeva genetski modificirana kako bi bila otporna na jedan ili više „komplementarnih” herbicida koji se mogu upotrebljavati tijekom cijelog uzgoja genetski modificirane kulture, a da pritom ne dođe do odumiranja usjeva, što bi bio slučaj s usjevom koji nije otporan na herbicide; budući da se u brojnim studijama navodi da je za genetski modificirane usjeve otporne na herbicide potrebna veća upotreba komplementarnih herbicida, velikim dijelom zbog pojave korova otpornih na herbicide⁷;
- F. budući da genetski modificirani usjevi otporni na herbicide poljoprivrednike uvlače u sustav suzbijanja korova koji u velikoj mjeri ili u potpunosti ovisi o herbicidima, i to naplatom dodatka na cijenu za genetski modificirano sjeme, koji se može opravdati samo ako poljoprivrednici koji kupuju takvo sjeme koriste i komplementarne herbicide; budući da će se većim oslanjanjem na komplementarne herbicide na poljoprivrednim gospodarstvima na kojima su posađeni genetski modificirani usjevi ubrzati pojava i

⁶ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 503/2013 od 3. travnja 2013. o prijavama za odobrenje genetski modificirane hrane i hrane za životinje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbi Komisije (EZ) br. 641/2004 i (EZ) br. 1981/2006 (SL L 157, 8.6.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2013/503/oj).

⁷ Vidjeti, primjerice, Schulz, R., Bub, S., Petschick, L. L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021.), *Applied pesticide toxicity shifts toward plants and invertebrates, even in GM crops* (Prenošenje toksičnosti primijenjenih pesticida na biljke i bezkralježnjake, čak i u genetski modificiranim usjevima), *Science* 372(6537), str. 81. – 84., <https://doi.org/10.1126/science.abe1148>; Bonny, S., *Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact* (Genetski modificirani usjevi i korovi otporni na herbicide te herbicidi: pregled i učinak), *Environmental Management*, siječanj 2016;57(1), str. 31. – 48., <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>; i Benbrook, C. M., *Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years* (Učinak genetski modificiranih usjeva na korištenje pesticida u SAD-u: prvih 16 godina), *Environmental Sciences Europe*, 28. rujna 2012., svezak 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

širenje korova otpornih na te herbicide, što će dovesti do potrebe za još većom upotrebom herbicida i pojave pod nazivom „začarani krug herbicida”;

- G. budući da će se povećati negativni učinci na zdravlje tla i kvalitetu vode te na biološku raznolikost iznad i ispod zemlje, koji proizlaze iz prekomjernog oslanjanja na herbicide, te će to dovesti do povećane izloženosti ljudi i životinja tim negativnim učincima, potencijalno i preko povećanja količine ostataka herbicida u hrani i hrani za životinje;
- H. budući da se glufosinat klasificira kao tvar koja je toksična za reproduktivno zdravlje (kategorija 1B) i stoga ispunjava kriterije za isključivanje iz Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁸; budući da je odobrenje za upotrebu glufosinata u Uniji isteklo 31. srpnja 2018.;
- I. budući da se smatra da procjena za ostatke herbicida i metabolite pronađene na genetski modificiranim biljkama nije u nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme te se stoga ne provodi u okviru postupka odobravanja genetski modificiranih organizama;

Otvorena pitanja o procjeni toksina IPD079Ea

- J. budući da toksin dobiven iz *Ophioglossum pendulum* (IPD079Ea) nije dio europske flore i da nikad ušao u prehrambeni lanac odnosno lanac hrane za životinje; budući da ne postoji dobar opis načina djelovanja toksina IPD079Ea; budući da države članice upozoravaju da bi za uvođenje te bjelančevine u poljoprivredu i prehrambeni lanac bilo potrebno mnogo više podataka o načinu djelovanja i specifičnosti povezanih toksina;

Primjedbe nadležnog tijela države članice i dionika

- K. budući da su države članice tijekom tromjesečnog razdoblja savjetovanja dostavile EFSA-i brojne primjedbe, među ostalim o tome da nije moguće iznijeti mišljenje o sigurnosti GM kukuruza zbog manjka podataka u dokumentaciji koja se odnosi na zahtjeve iz Provedbene uredbe (EU) br. 503/2013, o tome da plan praćenja valja dodatno razraditi i da EFSA razmatrala učinke glufosinata na crijevni mikrobiom potrošača i na mikrofloru tla iako je očito da ti učinci postoje;

Osiguravanje jednakih uvjeta na globalnoj razini i poštovanje međunarodnih obveza Unije

- L. budući da se u zaključcima strateškog dijaloga o budućnosti poljoprivrede u EU-u⁹ Komisija poziva da preispita svoj pristup u pogledu pristupa tržištu za uvoz i izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda s obzirom na problem različitih standarda Unije i njezinih trgovinskih partnera; budući da su pravedniji trgovinski odnosi na globalnoj razini, usklađeni s ciljevima u pogledu zdravog okoliša, bili jedan od glavnih zahtjeva poljoprivrednika tijekom prosvjeda održanih 2023. i 2024.;
- M. budući da se u izvješću posebne izvjestiteljice Ujedinjenih naroda (UN) za pravo na

⁸ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj>).

⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_hr.

hranu iz 2017. godine zaključuje da opasni pesticidi, posebno u zemljama u razvoju, imaju katastrofalne učinke na zdravlje¹⁰; budući da se u okviru cilja održivog razvoja UN-a br. 3.9. do 2030. želi u velikoj mjeri smanjiti broj smrtnih slučajeva i bolesti prouzročenih opasnim kemikalijama te onečišćenjem i kontaminacijom zraka, vode i tla¹¹;

- N. budući da Globalni okvir za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala („Okvir Kunming-Montreal”), dogovoren na konferenciji COP15 Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti (UN CBD) u prosincu 2022., uključuje globalni cilj smanjenja rizika od pesticida za najmanje 50 % do 2030.¹²;
- O. budući da se u Uredbi (EZ) br. 1829/2003 navodi da genetski modificirana hrana ili hrana za životinje ne smije imati nepovoljne učinke na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš te da Komisija pri sastavljanju svojih odluka mora uzeti u obzir sve relevantne odredbe prava Unije i druge legitimne čimbenike važne za predmet koji se razmatra; budući da bi ti legitimni čimbenici trebali obuhvaćati obveze Unije u okviru ciljeva održivog razvoja UN-a i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti;

Smanjenje ovisnosti o uvezenoj hrani za životinje

- P. budući da je jedna od pouka izvučenih iz krize prouzročene bolešću COVID-19 i rata u Ukrajini koji je još u tijeku ta da Unija treba okončati ovisnost u pogledu određenih ključnih materijala; budući da predsjednica Komisije Ursula von der Leyen u mandatnom pismu kandidatu za povjerenika Christopheu Hansenu od njega traži da razmotri načine za smanjenje uvoza kritičnih vrsta robe¹³;

Nedemokratsko donošenje odluka

- Q. budući da je Parlament u svojem osmom sazivu donio ukupno 36 rezolucija u kojima se protivi stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama za hranu i hranu za životinje (33 rezolucije) i uzgoju genetski modificiranih organizama u Uniji (tri rezolucije); budući da je Parlament u svojem devetom sazivu donio 38 prigovora na stavljanje genetski modificiranih organizama na tržište;
- R. budući da Komisija i dalje izdaje odobrenja za genetski modificirane organizme unatoč tome što je i sama priznala postojanje demokratskih nedostataka te usprkos izostanku potpore država članica i prigovorima Parlamenta;
- S. budući da onda kad u žalbenom odboru davanje odobrenja nije podržala kvalificirana većina država članica nije potrebno mijenjati zakonodavstvo kako bi se Komisiji omogućilo da uskrati odobrenje za genetski modificirane organizme¹⁴;
- T. budući da na glasovanju Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, koje je održano 26. travnja 2024., nije doneseno

¹⁰ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>.

¹¹ <https://indicators.report/targets/3-9/>.

¹² Vidjeti: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7834.

¹³ https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

¹⁴ U skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011 Komisija „može”, ali ne „mora” dati odobrenje ako se u okviru žalbenog odbora za to ne izjasni kvalificirana većina država članica.

nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala odobrenje; budući da nakon glasovanja 29. svibnja 2024. žalbeni odbor ponovno nije donio mišljenje;

- U. budući da je 2. srpnja 2024. Komisija odobrila stavljanje na tržište genetski modificiranog kukuruza;
1. smatra da se Provedbenom odlukom (EU) 2024/1822 prekoračuju provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 1829/2003;
 2. smatra da Provedbena odluka (EU) 2024/1822 nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiva s ciljem Uredbe (EZ) br. 1829/2003, a on je, u skladu s općim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, pružanje osnove za visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, zdravlja i dobrobiti životinja, interesa okoliša i potrošača u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje, uz istovremeno jamčenje uspješnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta;
 3. traži od Komisije da povuče Provedbenu odluku (EU) 2024/1822;
 4. poziva Komisiju da ne odobri genetski modificirane usjeve otporne na herbicide zbog s njima povezane povećane upotrebe komplementarnih herbicida i stoga većih rizika za biološku raznolikost, sigurnost hrane i zdravlje radnika, u skladu s pristupom „Jedno zdravlje”;
 5. u tom pogledu ističe da odobravanje uvoza bilo koje genetski modificirane biljke koja je stekla otpornost na herbicide koji su zabranjeni u Uniji, kao što je glufosinat, radi upotrebe u hrani ili hrani za životinje, nije u skladu s međunarodnim obvezama Unije na temelju, među ostalim, ciljeva održivog razvoja UN-a i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti, uključujući nedavno doneseni okvir Kunming-Montreal¹⁶;
 6. očekuje od Komisije da hitno ispuni obvezu¹⁷ iznošenja prijedloga kojim će se osigurati da se opasne kemikalije zabranjene u Uniji ne proizvode za izvoz;
 7. pozdravlja činjenicu da je Komisija u dopisu zastupnicima od 11. rujna 2020. konačno uvidjela potrebu da se pri donošenju odluka o odobravanju genetski modificiranih organizama u obzir uzme održivost¹⁸; međutim, izražava duboko razočaranje zbog toga što Komisija i dalje odobrava uvoz genetski modificiranih organizama u Uniju unatoč stalnim prigovorima Parlamenta i činjenici da većina država članica glasuje protiv;
 8. ponovno apelira na Komisiju da u obzir uzme obveze Unije na temelju međunarodnih

¹⁵ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

¹⁶ Na 15. konferenciji stranaka Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti u prosincu 2022. dogovoren je globalni okvir za biološku raznolikost, koji uključuje globalni cilj smanjenja rizika od pesticida za najmanje 50 % do 2030. (vidjeti: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_22_7834).

¹⁷ Kako je navedeno u prilogu komunikaciji Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenoj „Strategija održivosti u području kemikalija – Prelazak na netoksični okoliš”, COM(2020)0667, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=COM%3A2020%3A667%3AFIN#document2>.

¹⁸ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

sporazuma, kao što su Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Konvencija UN-a o biološkoj raznolikosti i ciljevi održivog razvoja UN-a; ponavlja poziv da se nacrti provedbenih akata poprate obrazloženjem u kojem se objašnjava na koji se način poštuje načelo „nenanošenja štete”¹⁹;

9. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

¹⁹ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (SL C 270, 7.7.2021., str. 2), stavak 102.